

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 10 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v sredo 21. oktobra 1896.

Letnik XXIV.

Pons asinorum.

Predno zastavimo pero o zadnji številki „Učiteljskega Tovariša“, izjavljamo najodločnejše, da nikakor ne nameravamo s svojimi vrsticami „odgrizti kakega grizljeja“ učiteljskemu stanu in da sploh ni na tem mestu obravnavati kako gmotno vprašanje. Opozoriti hočemo le svoje bralce na mišljenje glasila „Slov. učiteljskega društva“ in potem naj sodijo, ali ni naša resna dolžnost, odbiti jalovi napad, ki ga s skrhanim liberalnim orožjem vihti proti katoliškim nazorom imenovani list. Poslušajmo najpreje njega samega! V svoji 20. št. dne 16. vinotoka t. l. piše tako-le:

„Četrty avstrijski katoliški shod, ki se je vršil prve dni meseca kimovca v Solnogradu, je imel na dnevnem redu, seveda, tudi šolsko vprašanje. Nova šola se je obsojala, kolikor se je dalo. Gledé srednjih šol je zahteval shod, da bodi veronauk obligaten pri maturi in da imej v komisiji zastopnik škofov glede vseh predmetov iste pravice, kakor vsi drugi člani komisije, in učenci slabega vedenja in nereligioznega mišljenja naj se od mature izključijo.“

Glede ljudskih šol je shod zahteval, da morajo biti konfesionalne in da imej cerkev sonadzorstvo črez šolo. — Da so slovenske ljudske šole verske, o tem je vsak nepristransko sodeč človek prepričan, in da smo slovenski učitelji tudi dobri katoličani, to vé tudi vsakdo, kdor pozna naše delovanje v šoli in doma.

To tudi nam neprijazni krogi dobro vedó, a njim brzkone ni ležeče na tem, njim je le, da bi dobili brezpogojno moč, vpliv in poveljstvo v šoli, ker predobro vedó, da stranki, ki ima v rokah šolo, je zagotovljena bodočnost in obstanek. Sonadzorstvo nas spominja na basen „Jež in lisica“. Upamo pa, da bode država že toliko previdna, da ne bode dala iz rok krasne stavbe nove šole, koja si je priborila z velikim trudom in katera je rodila že toliko dobrega sadu avstrijskim národom. Upamo tudi, da država tudi nas ljudskih učiteljev ne bode prepustila nam neprijaznim krogom na milost in

nemilost, ampak nadajamo se, da nas še bolj vzame pod svoje varstvo ter ljudsko šolstvo podržavi, kajti tudi slovenski učitelji si ne želimo več tiste žalostne dobe nazaj, v kateri ljudski učitelj ni bil nič drugega, kakor navadni mežnar. Slovenski učitelji smo kot dobri katoličanf popolnoma vneti za versko šolo t. j.: katoliški učitelj poučuj katoliške otroke, pred naukom in po nauku naj se moli in ves pouk bodi prešinjén z duhom naše sv. vere; na tem stalu smo bili in bodemo vedno slovenski učitelji, upirali se bodemo pa vedno onemu, kdor bi nam hotel vzeti težko priborjeno vodstvo in nadzorstvo, in nadajamo se, da nas bodo napredno misleče stranke v boju za ljudsko šolo gotovo podpirale, da tudi ta zadnji vihar fin de siècle odbijemo. „Ne nazaj in navzdol, ampak naprej in navzgor“ — je geslo tudi slovenskih učiteljev.“

Najpreje zabeležujemo dejstvo, da pisec gotovo niti obravnave o šolskem vprašanju, niti zadevnih resolucij ni bral, sicer bi ne trdil stvari, o katerih kat. shod niti črhnil ni. Notica je povzeta iz kakega nemškega, liberalnega učiteljskega lista in prikrojena za naše razmere. To se ji pozna jasno na njeni neokretnosti in protislovnosti. Izmej protislovij, ki so nakopičena v nji, omenjamo samo dve poglavitni:

1. Shod se je vršil v Solnogradu in je veljal za celo Avstrijo. O slovenskih učiteljih ni znil niti besedice, pač pa se je govorilo o tem, koliko škode napravljajo n. pr. židovski učitelji pri krščanskih otrocih. „Učiteljski Tovariš“ se pa dela, kot bi ne imeli zborovalci v Solnogradu družega opravila, nego mahati po brezverstvu slovenskih učiteljev. Ali ni to bedasto?

2. V svoji pričeti smeri se pisec ogreva in zatrjuje celo, da „so slovenski učitelji popolnoma vneti za versko šolo“ in . . . da bodi „ves pouk prešinjén z duhom naše sv. vere.“ A hkrati kliče na pomoč pri naprednih strankah, katerim se v sedaj splošno rabljenem pomenu ne morejo

pristevati drugi, nego veri nasprotni liberalci. Z duhom sv. vere bodi prešinjén ves pouk in tisti, „katerere je sv. Duh postavil, da vladajo božjo cerkev,“ namreč škofje, ne smejo imeti pri tem nobene besede. Tu ne pišemo dogmatične razprave, zato zadostuj teh par besedij v pojasnilo bedastemu prekoslovju!

Dejanskih načelnih in zgodovinskih neresnic je tudi dovolj v navedeni zmedeni notici. Našejmo poglavitne:

1. Neresnična je ločitev kat. vere od katoliške cerkve. Le tam, kjer živi po Izveličarju samem ustanovljeni cerkveni organizem, živi tudi kat. vera. In cerkve ni brez škofov.

2. Neresnično je, da bi se bila kedaj potegovala cerkev „za brezpogojno moč, vpliv in poveljstvo v šoli“. To očitanje bi bilo zavoljo svoje starosti že nekako častitljivo, če bi neumnost sploh mogla postati častitljiva.

Kako sodi cerkev o šolskem vprašanju, ima vsak priložnost pogledati iz njenih uradnih izjav. Naših škofov izjava je v tem oziru za nas mero-dajna. Nobeden ne more dokazati iz nje zahteve „za brezpogojno moč, vpliv in poveljstvo v šoli“.

3. Po zdrave pameti načelih je cela teorija o šolstvu, kakor se je izkuhala v neznanega nemškega pisca možganih, popolnoma neresnična. Podržavljenje šole je naravnost krivično. Do šole imajo pravico samo vzgojajoči faktorji: po natori — stariši, po veri — cerkev in po svojem stanu — učitelji sami. Boj za avtonomijo svojega stanu bijejo tudi učitelji. Saj sami najbolje skušajo, kako škodljivo vpliva birokratična vlada, pod katero vzdihujejo, nanje in na njihovo delo. In pri tem, ko se sami ne vedo kam dejati pod težo nebrojnih razglasov, ukazov, nasvetov in navodil in ko vedno bolj čutijo, kako nesmiselno je vzgojno in šolsko vodstvo v rokah ljudij, ki poznajo vse to samo iz —

LISTEK

Sreča.

Slika. — Spisal P. Ž.
(Konec.)

Vozovi so obstali pred Baltičevo hišo. Nežika je skočila na cesto in gospá Baltičeva ji je z odprtimi rokami prihitela nasproti. Objela jo je tesno, tako tesno, da je Nežiko skoro zaboletelo, in poljubila jo je na obe lici . . . In pozneje časih, o žalostnih trenutkih, ko je sedela vsa izmučena in bolna ob oknu Čednikove hiše, čutila je ta dva poljuba na obrazu; zapekla sta jo v hipu kakor žareče oglje, da si je morala mrzle roke z vso silo pritisniti na lici . . . A takrat, na presrečni dan, ni čutila teh poljubov na žarečem, mladem obrazu . . .

„Nežika, ali si srečna?“

„Srečna, gospa!“ odgovorila je Nežika drhteče, polglasno.

Baltičevki so se zasvetile solze v očeh.

„Kadar ti bo hudó, Nežika, pridi k meni!“

Mlada žena jo pogleda vprašujoče s svojimi velikimi, nedolžnimi očmi. Ni je mogla razumeti . . .

„Kadar ti bo hudó . . .!“

Moj Bog, kakšne besede!

In z veselim obrazom in lahкими koraki je pohitela Nežika k vozu nazaj.

Svatba je bila hrupna, vesela. Nazdravljali so ženinu in nevesti, plesali, peli, jedli in pili. In Nežika se niti za trenotek ni vzdramila iz svoje srečne, razkošne omotice . . .

To je bilo jutro, krasno pomladno jutro s čistim, jasnim nebom, s petjem in zelenjem.

A kakšen je bil dan!

Moj Bog, dolg je ta dan, in kje je še večer!

Nežika je silno trpela v uboštvu, tembolj, ker se ga je bala kazati drugim. Koliko je prejkotala na skrivnem, ko je šla prvokrat v štacuno po kruha, ne da bi ga mogla plačati. Kogar je srečala na poti, zdelo se ji je, kakor bi se ji rogal, da ne premore dvajsetih krajcarjev. Bala se je govoriti s kakšno znanko, da bi je ne prašala, kam gre. Pred štacuno pa je šla najprvo hitro mimo vrat in pogledala notri, če je prodajalka sama. Ko je vstopila, igrala se je vznemirjena s predpasnikom in od srama si ni upala ozreti se prodajalki naravnost v obraz. Z negotovim glasom, jecljaje je prosila kruha — na upanje . . . A tako je bilo samo prvokrat; pozneje se je navadila te poti, čeravno jo je v sreču peklo in grizlo . . .

In zmirom globokeje in globokeje!

Trije otroci zdravi in lačni, dela pa skoro nobenega; mož ves utrujen, prepaden od trpljenja, od revščine.

Nò, in danes smo pri Čedniku! . . .

Velika nedelja! In ljudje hodijo mimo hiše veseli in zadovoljni, v prazničnih oblekah, in solnce sije in zvonovi zvone . . .

Nežika vzdihne, takó globoko, težko, kakor bi se ji hotelo v prsih nekaj utrgati.

Žalostna misel, kakoršna se je ni še polastila nikdar v teh dolgih, žalostnih letih.

„Zakaj je nisem poslušala, Baltičevke! . . .“

V tem hipu se strese in nekaj srečnega, razkošnega jo spreleti po vsem telesu.

Mali sinček ji je splezal na kolena, oklenil se je z ročicama krog vratu, pogledal jo takó nedolžno, otroško naravnost v obraz in zaklical s tenkim, ponosnim glasom:

„Mama, veste kaj, jaz bom kedaj gospod . . . Marjuta je véceraj tako dejala . . .“

Nežika ga pritisne k sebi, obraz se ji razvedri in poljubi ga takó močno, da jo sinček začuden pogleda.

„Kaj uboštvu, kaj trpljenje! . . . Tu je moja — sreča!“

5h 25m. N. 1/2

papirjev, kličejo državo, naj jim stane že zadnja samostojnost! Kako slabo se podaja pri tem zabavljanje proti cerkvi, o tem so sami gospodje učitelji, ki so skusili še staro dobo, natančno prepričani, a moda je moda in liberalni publici se ustavljati — ne kaže. Mi s stališča človeške narave in ujenih pravic, iz družabnih in pri nas še posebej iz narodnih ozirov smatramo „tovarišev“ vsklik za poddržavljenje šole za škodljivo krivico in če ga resno umeva, nas bo našel vedno mej najodločnejšimi nasprotniki svoje zahteve. Toda, kedo bi razglabljal suho naravno-pravno teorijo, kedo bi se oziral na socialne in narodne pravice, ko se gre zato, da se brsne — klerikalizem! Umevamo in pomilujemo!

4. Neresnična in krivična je „Učit. Tovariša“ nekoliko zakrita trditev, da je boj za versko šolo strankarski boj. Tega boja se ne vdeležuje le katoliška cerkev, marveč vsak pameten in zaveden oče in mati, vsaka verska družba, — tudi protestantska, judovska in če vam drago, celo muhamedovska, — ker vsi umevajo, da mora biti vzgoja jednota. V svojem delovanju popravljajo stariši, kar v tem oziru zagreši kaka šola, skrbe za versko vzgojo svoje dece; verske družbe pa snujejo svoje šole. Dejansko so verski šoli prav za prav samo izraženi, v materialističnem načelu vkoreninjeni ljudje nasprotni. V načelih jih seveda tuli nebrojno — z volkovi brez premisleka in iz nekakšne v liberalnem ozračju pridobljene spontanosti. Kar zatrobi kaka liberalna tromba, to trobijo nebrojni pedanj-možički za njo. Liberalne publike krožijo po svetu kot mijazmi. Nobeden ne popraša od kod so in kam gredo; požiramo jih in — ne mislimo dalje nanje. Zato želimo najpreje pameti in trezne razsodnosti tudi v tem vprašanju: Šolsko vprašanje ni in ne sme postati strankarsko, marveč je vzeto ljudstvu iz duše in vsak prijatelj ljudskega pravega napredka mora sodelovati, da se reši tako, kot zahteva pravica.

Za na konec smo si prihranili loparske napade „Učit. Tovariša“. Dvakrat se ljubeznjivo spominja „neprijaznih krogov“. Iz celega spisa je razvidno, da ti „neprijazni krogi“ niso družega, nego zavedni katoličani, ali tisti preklicani — klerikalci, kakor jim pravimo. To je tem jasneje, ker se pri „Učit. Tovarišu“ nadejajo, „da jih bodo napredno misleče stranke v boju za ljudsko šolo gotovo podpirale“. Da se „neprijazni krogi“ tem odločnejše razkrijejo v svoji grdi in sebični neprijaznosti, jo mora primahati kot stalna figura v tacihi okoliščinah — učitelj — mežnar. V „nam tako prijazni“ Tovariševi notici stoji „navadni mežnar“ samcat sam; sicer smo ga navajeni gledati, kako se priklanja, kako nosi na mizo in kako kapelanom snaži črevlje.

Če ne vpliva družega proti verski šoli in proti katoliškemu gibanju sploh, mora vplivati mežnar. V naši „neurastenični“ dobi, kot jo v „šolski higijeni“ v Ibsenovem duhu slika dr. Iv. Borštnik, mora „mežnar“ pretresti do zadnjega vlakna ves mozeg in vse čutnice. Nam se pa zdi vendar pamet in resnica še boljši duševni voditelj, nego umetelno vprizorjena zona in groza. Zato podajemo svojim bralcem nekaj opazk v blagohoten premislek.

Zavedni katoličani, v prvi vrsti duhovniki, so torej šoli in učiteljem neprijazni.

Od kod so pa izišli naši učitelji? S čegavo pomočjo so največkrat pričenjali svoje šolanje? Kje so našli največkrat tolažbe in pomoči v svojem delovanju in v svojih stiskah? Ali se ne vdeležuje še sedaj mnogo duhovnikov tudi učiteljskega dela po krajih, kjer je redna šola nemožna? Ali je res šola in poklic učiteljev vzrok, da v mnogih slučajih ne vlada sporazumljenje mej duhovniki in učitelji, ali je res samo skrb „za brezpogojno moč“ itd. v šoli vodilno načelo pri tacihi vzgoji in šoli tako škodljivih sporih? Ali morda „Učit. Tovarišu“ ni kar nič znano, kje ima vsaka opozicija v notranje-farnih zadevah velikrat svoj umstveni začetek in svojo najkrepkejši podporo. Ali nič ne ve o tem, kje ima po kmetih „Slov. Narod“ svoje najzvestejše pristaše in dopisnike, liberalna stranka svoje zaupne može in čisto krepke agitatorje? O tem naj poizveduje in izprevidel bo, da ne kaže samo bobnati ob res krivično preziranje učiteljev glede na gmotno in duševno stran, zahtevati zase vsega, a v družih tudi načelno važnih vprašanjih stati na najbolj pristranskem, politično strankarskem stališču.

Sedaj še „mežnar“. Da, mežnarji so bili časih učitelji, in tistih časov, piše „Tovariš“, si ne žele več nazaj. Mi gotovo ne; iz marsikaterega učitelja ust smo pa že čuli, da tista doba ni bila v vseh ozirih tako zelo — slaba. Sicer pa povdarjamo, da tista doba tudi ni zahtevala za šolo tolikih troškov, kot jih zahteva naša.

Koliko so pa takrat za šolo šteje država, dežele in občine? In če primerjamo vrednost denarja mej sedaj in preje, in druge razmere, kedaj so bili učitelji na boljšem. Da sedaj niso, nam pričajo sami, in da šolstvo ni, nam priča vedno večje tarnanje ljudstva vsled velikih troškov, število analfabetov in še marsikaj drugega.

Kako so pa nastali „mežnarji“ — učitelji? Ali je pri njih igrala res samo vladaželjnost in častihlepnost ulogo? Zgodovina naših šol govori drugače. Duhovska oblast je skrbela, kolikor je mogla, da so se povsod, kjer je bilo količkaj mogoče, ustanovile ljudske šole. Cerkev je dala prostor, cerkev je preskrbela s postranskimi zaslužki učitelju nekoliko plače in župnik je s svojim vplivom in s svojim denarjem podpiral učitelja.

Učitelji so bili tudi mežnarji, to je res. A v tistih razmerah more pameten človek le z največjo hvaležnostjo odobravati cerkveno delovanje v izobrazbo ljudstva. Da je v svojih prostorih glede na svoje žrtve imela cerkev svoje nadzorstvo, ali je to kaj čudnega? Ali je bilo kaj poniževalnega za mladeniča ali moža, ki je po dovršeni ljudski šoli imel dve leti pripravniške vzgoje, ali še ne, če je večinoma po svojem hlapcu izvrševal cerkvenikovo službo?

In nadzorstvo? Troške zanje in za konference je nosil dekan sam, ki je bil skoro brez izjeme šoli in učiteljem naklonjen. Ako bi ne poznali dobro človeka narave, bi si ne mogli razložiti, kako je mogoče, da vsi naši zgodovinoписci, kjerkoli posegajo v šolstvo, morajo hvaliti cerkev, kakor tudi liberalci slave posamezne osebe, (naj imenujemo mej Slovenci le Slomška, Kafola, Kolzapfela, Grabrijana za nebrojno drugih) in kako vendar v isti sapi govore o „šolstvu neprijaznih krogih“, o tiranstvu itd. Sicer pa tudi tu konstatujemo, da je država, v kljub temu, da ni nič dala, vendar vedno vtikala svoj nos v šole, ki bi se lahko večinoma imenovala — zasebno-cerkvene.

Avstrijski učenjak Jan. Buridan je spisal svoje dni knjigo, ki ji je dal naslov „pons asinorum“ — most za osle. Ali se zamerimo komu ali ne, nam ni mar; zato pa naravnost izražamo svojo misel, da bi bil potreben tudi v našem času tak most za tiste, ki ne morejo pritavati z liberalnih public nestalnega proda na obrežje moške, pametne treznosti. Živel torej Buridan naših dnij in skoraj že zaglej beli dan naši dobi primerni „pons asinorum“!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Nižje-avstr. liberalni veleposestniki se snidejo 23. t. m. popoludne k zopetnemu posvetovanju. Razpravljalo se bode o poročilu volilnega odbora o pripravah za bližnje deželno-zborske volitve. V dotičnem vabilu, ki se razpošilja mej člane veleposestva, se naglašja, da bo to zborovanje zelo velikega pomena in naj se ga toraj kar najštevilneje vdeleže. Poleg tega pa naznanja volilni odbor, da namerava v najkrajšem času sestaviti zapisnik kandidatov, in vabi vsled tega vse veleposestnike, ki žele sprejeti kak mandat, da mu to naznanijo v prihodnjih dneh, oziroma pri zborovanju. O kakem posvetovanju glede sklepanja kompromisa s konservativnimi člani nižje-avstrijskega veleposestva sedaj še ni govora, vendar pa ni nemogoče, da se ravno pri napovedanem volilskem shodu potoži veleposestnikom, da liberalna stranka sama nima dovolj upanja na zmago in da bi bilo vsled tega potrebno misliti na kako sporazumljenje.

Deželno-zborske volitve na Solnograškem in Predarlskem. Včeraj so se vršile deželnozborske volitve iz skupin solnograških mest in trgov ter iz trgovinske in obrtne zbornice. Znani so dosedaj vspehi v vseh volilnih okrajih razun v glavnem mestu, kjer je bila borba precej huda. Izmej dosedaj izvoljenih v tej skupini pripadata 2 katoliški ljudski, 2 konservativni in 3 lib. stranki. Liberalno zastopstvo so si izvolila mesta Hallein, ter ona v Pongavski in Pinzgavski dolia. O glavnem

mestu poročila še popolno molče. Vkljub silnemu naporu od liberalne strani ima katoliška stranka zagotovljeno lepo večino, kajti liberalci imajo dosedaj še le tri mandate v svoji oblasti. — Jednako vro so pokazali svoje kat. prepričanje kmečki volilci na Predarlskem, kjer so izvolili z malo izjemo skoro same krščansko socialne zastopnike. Ta deželica naj bi bila svitel vzgled vsem ostalim kronovinam.

Deželnozborske volitve na Moravskem in kompromis mej ljudsko in nacionalno stranko. Te dni je objavil skupni volilni odbor obeh českih strank ze težko pričakovano vrsto kompromisnih kandidatov. Sporazumljenje mej obema strankama se je doseglo v 37 slučajih, namreč v 17 mestnih in 20 kmečkih okrajih, le gledé šestih zastopniških mest se zaupniki niso mogli pogoditi. Od 37 imenovanih kandidatov jih je 17 pripadalo ze prejšnjemu deželnemu zboru; najst jih pripada nacionalni, šest pa ljudski stranki. Vsi ostali so novinci. O nastavljenih kandidatih se trdi, da je 14 somisljenikov ljudske, 15 nacionalne stranke, ostali osmeri pa se niso nastopili v javnem življenju in torej tudi niso pokazali še določne barve. Za ostale mandate, gledé katerih se ni doseglo sporazumljenje, se bo pa najbrže vnel zelo hud boj mej obema strankama, čegar koristi bo pa žela najbrže obema nasprotna stranka.

Potovanje ruskega carja. Evropsko časopisje še vedno ugiblje, ali pomeni potovanje ruskega carja na Dunaj, Bratislavo, Kodanj, Balmoral in Pariz svetovni mir, ali je pričetek nove dobe, druge konstelacije evropskih držav. So, ki trdijo, da je ruski car s svojim obiskom našega in nemškega cesarja ter angleške kraljice hotel le prikriti pravi svoj namen, da namreč z osebnim obiskom v Parizu utrdi že večletno tajno zvezo s francosko republiko. Drugi zopet, posebno nemški listi, trdijo sicer, da je ruskofrancoska zveza gotova stvar, da pa ni nevarna evropskemu miru, ker si Francija in Rusija ne bodete drznili pričeti vojske s trodržavno zvezo. Francija bi morala postaviti velik del svoje armade na bojišče proti Italiji in bi tako oslabil svojo vojno moč proti Nemčiji. Avstriji pa bi Nemčija z jednim delom svoje armade zmagovito pomagala proti Rusiji. Na Angleže pa Rusi in Francozi ne morejo računati, kajti oni bi po starem reku „duobus litigantibus tertius gaudet“ segli po Egiptu ali kateri drugi deželi izven Evrope. Nasproti pa francoski listi skoraj brez izjeme slavé ruskega carja kot močnega zaveznika za vse slučaje. Gotovo je, da srce Francije bije za belega carja in da obstaja med Rusijo in Francijo pisan dogovor za slučaj vojske, katere pa si ruski car najmanj želi. Ruski car si je, o tem so vsi jedini, pridobil srca Parižanov, ki odločujejo osodo francoskega naroda. Obiskal je cerkev Notre-Dame, in s tem si naklonil katoličane; ogledal si mestno hišo, v kateri vladajo socialni demokratje, ki so ob carjevem prihodu našli svoja monarhistična srca. Ruski „samodržec“ je obiskal predsednika senata in zbornice in tako počastil republikanski narod. Prosto vozeč se po mestnih ulicah je pokazal zavest varnosti ter osramotil francoske in ruske redarje. Razmerje mej obema državama je najzaupneje. Car je napil predsedniku republike kot načelniku francoskega naroda, katerega vežejo najdragoceneje vezi z ruskim. In s tem dejstvom naj računna ostala Evropa. Predsednik Faure je naglašal v svoji napitnici na carja neomahljivo prijateljstvo ter pobratimstvo obeh armad (confraternité d'armes). Da naj bi mir bil namen ruskofrancoskega pobratimstva, tega seveda ne odbrujejo moške kot Rochefort, Cassagnac in Déroutède. Tako odgovarja Rochefortu „Vérité“: „Car je prišel Francozom povedat, da hoče mir, in sicer z ravnotežjem Francije in Rusije nasproti trodržavni zvezi. Car je obljubil, da se nikdo ne sme dotakniti Francije, toda tudi Francija se ne bode skušala maščevati nad Nemci“. Navaden človek pa se vpraša: Ali so bile velikanske slavnosti v Parizu velika komedija, ali pa so velepomembljiv zgodovinski dogodek, čegar posledica bode enkrat prememba evropskega zemljevida? Pravega odgovora danes nihče ne ve, morda niti francoski niti ruski diplomatje.

Srbija. „Pol. Corr.“ se poroča iz Belgrada, da nastopi kralj Aleksander 29. t. m. že davno napovedano potovanje v Bukarešt, kjer obišče rumunskega kralja. Otdod se poda kralj na Dunaj in potem v Rim, ter se šele v drugi polovici prihodnjega meseca povrne v domovino. V zadnjih dneh je vsprejel kralj več odličnih politikov v avdijenci, mej njimi

bivšega regenta Ristića. Vsled tega se misli, da je to v zvezi z bližnjo preosnovno državne ustave, katera se prične po splošnem mnenju še pričetkom prihodnjega leta.

Anglija proti Turčiji. Akoravno so vodje Armencev prijatne stranke poskusili dosedaj vse mogoče korake, vendar niso mogli dovesti angleške vlade do prepričanja, da bode prej ali slej morala z vso odločnostjo nastopiti nasproti turškim krvooločnikom. Minuli ponedeljek zvečer so se pa zbrali vsi prijatelji zatiranih Armencev k skupnemu posvetovanju, ki je imelo nekako tako obliko, kakor v letu 1876. v prid Bolgarije prirejeni shod pod pokroviteljstvom vojvode vestminsterskega. Navzoči so bili lordi in poslanci vseh strank, duhovščina vseh veroizpovedanj, nad 100 angleških županov, dalje veliko število ženstva. Zborovanje je vodil rochesterški škof. V prvi vrsti se je prebralo pismo največjega zaščitnika zatiranih Armencev, Gladstoneja, ki najostreje kritikuje politiko lorda Roseberyja. Njegova agitacija, pravi Gladstone v svojem pismu, nima drugega namena, nego da podpira delo Salisburyjevo. Njegova trditve, da bi pritisk od angleške strani povzročil veliko svetovno vojsko, je abotna in najgotovejša pot, po kateri se že a priori zatré vse pametne in koristne misli in onemogoči vsak korak v pomoč zatiranim kristijanom. Popolno neumevno je, kako se drzne kedo trditi, da bi si Anglija nakopala sovraštvo kake velevlasti, ako dela na to, da se vestno izpolnjujejo določbe sklenjenih pogodb, in po svoji dolžnosti opozarja na posamezne prestopke. Konečno omenja Gladstone svojega delovanja v ministerstvu ter najostreje obsoja nečloveško postopanje turške vlade. Vsebinsko je navzoče občinstvo navdušeno odobraval. Nato so nastopili razni govorniki ter se je konečno vsprejela resolucija, s katero se vsi vdeležniki zavežejo, da hočejo podpirati vlado pri vsakem podjetju, ki je bo izvedla, da za vselej oprósti krščansko ljudstvo turškega nasilstva.

Preosnove na Kreti. Po dolgotrajni, nujni prošnji so krečanski zastopniki vendar le toliko dosegli, da je imenovala turška vlada, kakor se poroča iz Carigrada, nekaj članov v komisijo za preosnovo pravosodstva ter nekaj članov v komisijo, ki mora preosnovati zelo pomanjkljivo orožništvo. Za prvi posel je odbrala vlada nekaj višjih sodnih funkcionarjev, mej njimi tudi člana kasacijskega dvora, Ikiades - efendijs, ki je služboval dalje časa skupno s Zihny - pašo na Kreti. V komisijo za reorganizacijo orožništva je pozvala vlada dva častnika, in sicer poveljnika orožništva v vilajetu Aidin, in majorja iz vilajeta Drenopolje. Krečani seveda imenujejo svoje člane, toda načrt, kakoršnega so predložili zastopniki, vlada še ni odobrila. Ta samo odlaša.

Socijalne stvari.

Železnice proti prekupcem.

Kakor naši kmetje, tako se pritožujejo tudi angleški poljedelci, da je železnica za njihove pridelke predraga. Prekupec požré ravno vsled tega mnogo preveč. Angleška zemlja ima vrh tega veliko pristanišče. V ogromnem številu prihaja po morju blago vanjo in tekmuje z domačimi pridelki.

Zato je umljivo, da se tudi angleški poljedelci, oziroma poljedelski najemniki živo potegujejo za to, naj se železnice podržavijo, da se bode potem vožnja za blago v ceni znižala. Angleške železniške družbe niso vesele take, vedno silnejše agitacije. Nedavno jim je velika vzhodna železnica — Great Eastern Railway — pokazala pot, po kateri si morejo zopet pridobiti srca poljedelskega stanu. Ta železnica je namreč nastopila sama v boju proti prekupcem in je to ulogo sama prevzela.

Socijalno in narodno-gospodarsko se nam zdi ta pojav tako važen, da si ga moramo posebej ogledati.

Imenovana železnica je izposlovala, da so se poljedelci, vzlasti živinorejci, mlekarji in zelenjadarji vpisali pri nji v to odločene pôle. Železnica je dala te pôle v tisek in jih je v obliki lične knjižice razdeljevala zastoj ali pa k večjemu za svojo ceno londonskemu občinstvu. Tako je mogoče jemalcu stopiti naravnost v zvezo s proizvajalcem in prekupci so vdarjeni.

Železnica pa ni preskrbela samo imenovane zveze, marveč vsak jemalec blaga, ki je vstopil v dotiko s kakim poljedelcem, omenjenim v železnični

knjigi, dobi naročeno blago sveže in kmalu na svoj dom. Železnica ima mnogo vóz za blago, s katerimi je vozi iz mesta na kolodvor; te vozove vporablja pri svojem posredovanju.

Da še bolj postreže poljedelcem svojega okrožja, jim prodaja prilične zaboje po izredno nizki ceni. Sama jih izdeluje v ogromnem številu in tako jih lahko za mal denar oddaja. S tem zmanjša pošiljanju troške in tem bolj pomaga poljedelcu. Vrh vsega tega je pa nastavila železnica še manjše cene za vožnjo, ker ima sedaj vožnje več in je lepo urejena; tudi manjše pošiljatve so cenejše.

Koliko je s tem pomagano proizvajalcem, more presoditi le tisti, ki pozna ogromni London in vé po tem, kako lahko ulogo imajo prekupci, da derejo oba, mej katerima posredujejo. Zato ni čuda, če čujemo, kako izvrstno se ponaša poskus imenovane železnice.

Sicer pa ni ta železnica jedina na Angleškem, ki se ne smatra samo za mrzlo posredovalko v prometu. Tako n. pr. velika Midland Railway — srednjezemski železnica — izdaja zapisnik vseh farmovcev svojega okrožja, ki so pripravljene vsprejeti goste za poletno dobo. S tem ne prevaža samo oddiha željnih meščanov, marveč jim posreduje tudi pri stanovanju.

In pri nas? Južna železnica ima pač tudi neko agentsko opravilo, toda to se tiče samo nje same. V svoja letovišča, v svoje hotele pač izvablja ljudi, a da bi imela tudi kako višjo gospodarsko nalogo do ljudstva, mej katerim si služi denar, o tem ni ne sluha ne duha.

Navedli smo lepi vzgled nekaj uprav zato, da tem bolj čutimo, kako slabo so v socijalnem oziru urejene naše železnice; nekaj pa zato, da se razvidi, koliko bi se dalo doseči s pametno preosnovo teh velikih gospodarskih žil.

Sedaj se posvetujejo na Dunaju o kmečkih zadrukah. Dobro! Toda tla, na katerih bode mogla delovati zadružna organizacija, morajo biti pripravljena; pred vsem morajo imeti zadruge priložnost razviti svoje trgovno delovanje tako, da bodo mogle stati kot ravnopraven tekmeč veliki trgovini in velikemu obrtu nasproti. V tem oziru je treba preosnove železničnih cen in železničnega delovanja in skupne zadružno vladane banke. Toda o tem drugič!

J. Sovran.

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1896.

Pridržujoč si podrobnejšo oceno, v sledečem le na kratko naznanjamo knjige, ki jih je letos dična naša družba sv. Mohorja poklonila svojim udom.

1. **Zgodbe svetega pisma.** Slovencem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. 3. snopič. Vel. VIII°. str. 225 — 352. — Krasno delo zaslužnega gospoda pisatelja krepko napreduje gotovo na veliko veselje vseh Mohorjanov, katerim bodejo dovršene »zgodbe« knjige neprecenljive vrednosti.

2. **Marija Devica, majnikova kraljica.** Izvirno spisal P. Beks, general društva Jezusovega. Slovencem priredil Anton Žgur, duhovnik ljubljanske škofije. — XII°. str. 332. — Obsega v prvem delu pobožnosti k Mariji Devici, majnikovi kraljici (premišljevanja in molitve), v drugem delu razne molitve, v tretjem pesmi v čast Mariji Devici, majevi kraljici. — Knjiga učenega jezuvita slovi po celem svetu, gotovo jo hvaležno sprejmejo tudi Slovenci, tembolj, ker jej je družbin odbor dal ukusno vnanje lice.

3. **Slovenska pesmarica.** I. zvezek. VIII°. str. 205. — S sekiricami. Zbirka domačih pesmij, katere sta nabrala in vredila gospoda Jak. Aljaž in J. Hubad, se bode gotovo zelo prikupila Slovencem-pevcem. Obsega moške in mešane zборе naših skladateljev. Naj zbirka pripomore, da se povsod širi mila slovenska pesem in izpodrine tuje in nedostojno petje.

4. **Naše škodljive rastline v podobi in besedi.** Opisal Martin Cilenssek, profesor na deželni gimnaziji v Ptuj. V. snopič. — VIII°. str. 625—768 s kazalom. — S tem snopičem je končano obširno delo marljivega pisatelja.

5. **Slovenske Večernice za pouk in kratek čas.** 49. zvezek. — VIII°. str. 143. — Obsega: 1. Zaljski: »Vas Kót«. Povest. — 2. A. Koder: »Zaklad«. Povest. — 3. L. Črnej: »Mejnik«. Pesem. — 3. Jan. Klemenčič: »Kako se je Klančnik z železnico sprl in zopet sprijaznil.« Po-

vest. — 4. Fr. Svetilko: »Slovenci, govorimo čisto slovensčino!«. — 5. Ant. Medved: »Plug«. Pesem. — 6. J. Štrukelj: »Kaj nas učijo narodni pregovori o Bogu in človeku.« — 7. Pankr. Gregorec: »Grajski lovec«. 8. J. St.: »Zgodovinske povestice«.

6. **Koledar družbe sv. Mohora za navadno leto 1897.** — Vel. VIII°. str. 128+80. Prvi del obsega imenik družbenikov in zanimivo sestavljeni »Glasnik«, drugi ima prav raznovrstno vsebino, namreč:

1. **Sijonski glasovi:** a) »Vreden si...«, b) »V Tebi samem«, c) »Gospod, pri nas ostani!«, d) »Veliki petek«, e) »Nebesa«, f) »Zaupaj«. Pesni, složila Mih. Opeka in Ant. Medved. — 2. Dr. Mih. Opeka: »Kaj je v Rimu o Božiču lepega.« Črtice. (S podobami.) — 3. J. Barlé: »Božične pesmi.« — 4. J. Klemenčič: »Stričeva dedščina.« Povest. — 5. J. M. Kržišnik: »Pokorščina.« Pesem. — 6. Anton Medved: »Resje in bilje.« Pesem. — 7. Fr. K.: »Francisek Kosar, pisatelj in rodoljub slovenski.« V spomin petdesetletnice njegovega mašniškega posvečenja. (S podobo.) — 8. Pankr. Gregorec: »Pripovedka o cerkvi Matere Božje na Ptujski Gori.« (S podobo.) — 9. P. Bohinjec: »Pregled slovenske šmarnične književnosti.« — 10. Janko Barlé: »Pobožne pesmi.« — 11. Ivan Šubic: »Iz davnih dni.« Črtica iz prazgodovine slovenske. (S podobami.) — 12. Peter Bohinjec: »Nevednost in sleparstvo.« Povest. — 13. Sevnican: »Major Andrej Komel pl. Sočebčan.« Življenjepis. (S podobo.) — 14. Fr. Hauptman: »O strelvodu.« (S podobami.) — 15. Bož. Flegerič: »Skrivnosti gospodinje Anke.« — 16. A. Koder: »Spomin na staro mater.« Slika. — 17. »Trije umrli odborniki Mohorjeve družbe: I. Prelat in stolni kanonik Andrej Alijančič (spisal A. Stroj); II. Stolni kanonik dr. Valentin Nemeč (spisal dr. A. Cigoj); III. Okrajni šolski nadzornik Gregor Somer (spisal Zitoslav Zdravski). S podobami. — 18. Ivan Steklasa: »Tri slovanske pripovedke.« — 19. dr. Ivan Križanič: »Razgled po katoliških misijonih.« (S podobami.) — 20. Anton Koblar: »Desetletno delovanje šolske družbe sv. Cirila in Metoda.« (S podobami.) — 21. Fr. Prpar: »Nekatere nerodnosti po kmetih.« — 22. Iv. Lapajne: »Slovenske posojilnice in hranilnice leta 1895.« — 23. Fr. Podborski: »Gospodarske drobtine.« — 24. Skakalnica. Uganke. Zastavica v podobah. Semnji.

Mnogo lepega in koristnega berila ponujajo zopet Mohorjeve knjige. Naj bi jih Slovenci pridno prebirali in se po njih likali in pošteno zabavali.

Končamo za danes z besedami »Glasnika«:

»Vzvišeni prapor mohorjanski! Plapolaj očito, razgrinjav se častito i zanaprej! Zbiraj krog sebe stare in nove množice, pa v nemaj jih za sveto geslo, katero na tebi blesti; privajaj jih bliže in bliže k čim popolnejšemu preporedu v pravi krščanski omiki: Bogu v čast, pa rodu v rast in slavo!«

Izredni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Novem Mestu dne 15. oktobra t. l.

Dandanes se godi kmetu slabo. Nositi mora velika bremena, katera bode komaj v bodoče zmagoval. Hudo je zlasti onim posestnikom, katerim je trtna uš, perenospera uničila vinograde. Tu treba nujne pomoči. Da bi kmalu dobili Dolenjci novo zasejane vinograde in da se sploh zboljša vinogradarstvo na Dolenjskem, je sklicala kmetijska družba kranjska v svoji skrbi za prospeh kmetijstva in vinogradarstva dne 15. oktobra v Novo Mesto občni zbor, ki bo v marsičem koristil, ker je bila ob enem tudi vinarska razstava, na kateri so si vinogradniki sami ogledali, kako ravnati z novozasajenimi vinogradi. Zbor se je vršil tako-le:

Predsednik kmetijske družbe gosp. Murnik izjavi, da se je rad odzval klicu novomeške podružnice, naj napravi kmetijska družba tak zbor, predstavi zastopnika vlade, zastopnika deželnega odbora č. g. dr. Zitnika, in prosi, naj vlada in dež. odbor podpirata delovanje kmetijske družbe. Pozdravi novomeškega župana g. dr. Schegulo, ki je prepustil drage volje mestno dvorano za zborovanje, katero se pa vsled velikega števila, ne more vršiti tam, ampak tu v »Narodnem domu«; nato pozivlja govornike, naj kratko govoré. S klicem na cesarja otvori zborovanje, kateremu sledi trikratni »Živio«.

Gosp. dr. Schegula pozdravi v ime Novega Mesta kranjsko družbo, predsednika, odbor, želeč obilega sadu zborovanju.

Nato se začne zborovanje, na katerem se je obravnavalo o 7 točkah.

Predsednik dá najprvo besedo gosp. Franu Gombachu, potovalnemu učitelju za vinarstvo na Kranjskem. Kot strokovnjak v tej zadevi govori o prvi točki: kakega pomena so direktno produktivne ameriške trte za obnovitev naših vinogradov. Vinska trta je velika dobrotta. A uničila jo je bolezen, trtna uš. Sedaj smo na tem, da se kmalu zboljšajo in pomlade vinogradi.

Direktno produktivne trte so one, katerih ni treba cepiti, ampak se takoj sade. Naševa več vrst trt, kakor izabela, jork madeira, othelo, žak, noa, elvira, sekretarij, brand, popisuje njihove dobrote in slabe lastnosti. Pri vseh je povdarjal, da se ne upirajo trtni uši; torej z direktno produktivnimi trtami ni nobenega upanja za zboljšanje vinogradov, torej opustimo te trte, zlasti, ker so jih tudi Francozi opustili iz praktične izkušnje.

Gospod predsednik dá predlog na glasovanje, kateri se vsprejme. O tej točki bi moral govoriti še g. Bele, deželni potovalni učitelj za vinarstvo na Stajerskem, pa je bil odsoten in je pozneje govoril.

O drugi točki: „Kateri ameriške trte so po sedanjih izkušnjah z ozirom na sestavo zemlje še najbolj pripravne za podloge“ poroča gosp. A. Wutscher, posestnik in načelnik kmetijske podružnice v St. Jerneju. Temeljito obravnava, katere vrste trt najbolj uspevajo v razni zemlji; katere v mokri, v suhi, v peščeni, apneni, ilovnati zemlji. Popisuje razne vrste trt; Rupestris, riparij in solonis. Poročevalec stavi nato predlog:

V ružeči zemlji najbolje vspeva riparia portalis, v apneni zemlji rupestris monticola in v vlažni zemlji solonis.

Nato se je vnela debata. Dr. Romih priporoča mesto izraza riparia „portalis“ velikolistna. G. Bajuk iz Metlike vpraša poročevalca, katero vrsto trt priporoča v lahki zemlji, kakor je v metliški okolici. G. Wutscher mu pojasni. Zopet poprime g. Bajuk za besedo in gre na praktično stran. Odgovarjata mu g. Gombach in č. g. Schweiger.

Ker je debata dolgo trpela, priporoča g. predsednik konec debate. Dá na glasovanje predlog gospoda poročevalca s popravkom Romihovim. Vsprejeto. Poročilo in debata sta bila zanimiva in podučna; le žalibog, da smo imeli premalo časa za dajšo debato. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. oktobra.

(Razpošiljatev knjig družbe sv. Mohorja) se je pričela dne 20. t. m. Iz Celovca romalo bode prihodnje tedne vkup 451.362 knjig 75.227 Mohorjanom širom slovenske zemlje in daljnega sveta. Družbini odbor objavlja glede razpošiljanja to-le: Razpošiljatev družbinih knjig za tekoče leto se začne z 20. oktobrom t. l. in se bode tako izvrševala, da dobijo škofije in kraji svoje knjige po tej-le vrsti: Afrika in Amerika, ljubljanska, krška, tržaška, goriška, sekovska, lavantinska, somboteljska, zagrebška, senjska, poreška in razni kraji. Vse častite gospode poverjenike, ki po železnici knjige dobijo, prijazno prosimo, naj hitro pošljejo na dotično železniško postajo, ko jim pride „avis“ v roke, da ne bode mnogobrojnih reklamacij in pisarij na razne strani.

(Volitve volilnih mož.) V Dolenji Vasi pri Ribnici so izvoljeni 4 in pri Sv. Gregorju 3, ki oddajo svoje glasove za kandidata gospoda Ignacija Merharja.

(O dr. Šustersičevem prvem nastopu v državnem zboru.) Poslanec dr. Laginja, ki je govoril za dr. Šustersičev predlog, dejal je v svojem uvodu: Pred vsem naj mi je dovoljeno, izraziti svoje posebno veselje na tem, da se je naš najmlajši tovariš in sorojak, gospod predlagatelj dr. Šustersič, visoki zbornici predstavil v svojem materinem jeziku, ki je tudi naš jezik. (Pritrjevanje.) Nadalje naj se mi dovoli opomba tudi onim gospodom visoke zbornice, ki so pri teh besedah častitega gospoda poslanca klicali, da naj neha govoriti. Tako klicanje po koncu je prezgodnje. Po mojem mnenju bi se pa moglo v tej visoki zbornici prav dobro uporabiti v onem trenutku, kader bi Slovani, vzlasti mi Slovenci in Hrvati, nehali govoriti

nemski. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje.) Prosim, da si to zapomnite.

(Slovensko gledališče.) Vsak izobraženec pozna tragično osodo nesrečne škotske kraljice Marije Stuart, vsakdo ve, da spada Schillerjeva tragedija „Marija Stuart“, kateri je vzeta snov iz življenja rečene nesrečne kraljice, mej najlepša dela klasične literature. Ta tragedija se uprizori jutri prvič na našem odru. Kraljico Elizabeto bode igrala gospa Danilova, Marijo Stuart gđ. Terševa, Mortimerja gosp. Verovšek, Leicesterja pa g. Danilo. Kostume je blagohotno posodilo vodstvo češkega narodnega gledališča v Pragi.

(Dnevni red) izredni seji občinskega sveta ljubljanskega v četrtek, dne 22. oktobra 1896, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Predsedstvena naznanila. — II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. — III. Finančnega in personalno-pravnega odseka poročilo o zgradbi topničarske vojašnice in o pogodbi, ki se ima v tem oziru skleniti z „Union“, stavb. družbo na Dunaju. — IV. Policijskega odseka poročilo: a) o zglasilnem redu za ljubljansko mesto; b) o pobiranju tlakovine za material, ki se dovažja po Ljubljani. — V. Regulačnega odseka poročilo o odkupih hiš in sveta: a) Ivana Grajzarja v Vegovih ulicah hiš. št. 9, b) Martina Zupančiča v Soteski hiš. št. 8, c) Ivana Grajzarja na Martinovi cesti hiš. št. 11, d) Janeza Bavdka Na stolbi hiš. št. 6, e) Josipine Pickl v Frančiškanskih ulicah hiš. št. 10, f) Martina Zetinovich na Kongresnem trgu hiš. št. 3, g) Marije Triller na Krakovskem nasipu hiš. št. 22, h) Franje Foederl v Lingarjevih ulicah hiš. št. 5, i) Mihaela in Franje Muck na Krakovskem nasipu hiš. št. 6, in j) Franceta Bahovec v Poljskih ulicah hiš. št. 16.

(Mila prošnja.) Vincencijeva konferencija svet. Nikolaja, ki podpira reveže stolne, šentpeterske in frančiškanske fare, je vsled izrednih razmer, kakoršne vladajo še vedno v na pol razdrti Ljubljani, prišla v stisko, tako da bi v prihodnje ne mogla vedno rastočega števila revežev podpirati, ako jej dobrotniki ne priskočijo na pomoč. — Hudo pa je pravega reveža odgnati z izgovorom, da konferencija nima toliko, da bi mu pomagala. Zato se vodstvo konferencije zaupno obrača do vseh dobrotnikov v Ljubljani, naj bi vsak kak dar odločil v ta dobri namen. Znabiti bi bilo dobrotnikom mogoče pri navadnih svojih troških nekoliko prihraniti in v ta namen darovati, ali pa druge podpore, ki se tako vestno in primerno ne vporablja, nekoliko omejiti. Udje Vincencijeve konferencije obiskujejo svoje reveže na domu in se na svoje oči prepričajo, v koliko so potrebni. Denarjev ne dajo nikomur v roke, ampak le nakaznice na moko, kruh itd., ali prispevke k stanarini v roke hišnega gospodarja. Tukaj je zloraba podpore izključena, mej tem ko navadni reveži nabrane solde često slabo porabijo. Darove v ta namen vsprejema predsednik gosp. kanonik Zameljic in vsak ud te konferencije.

(Iz blejskega kota.) Vsled deževja zadnjih dni je bohinjska Sava silno narasla. Ze dolgo ne pomnijo ljudje tolike vode. Ze več mostov je pobrala, tako na Mlinem, na Selu in tudi Kupljeniški most je v največji nevarnosti. Vsak trenotek ga utegne odnesti. Voda sega malo da ne do vrha, seboj pa prinaša deske in hlode iz Steng. Zagar v Stengah je istotako v nevarnosti; dežuje še vedno in grmi.

(Iz Kranjske Gore.) Zadnjič sem poročal o slavnosti blagoslovljenja lurske Matere B., omenil pa nisem, kako milo nam je bilo nebo, ki nas je kar čakalo, da je bil sprevod končan. Komaj smo prišli dobro v cerkev, vsul se je dež, ki je neprestano lil cele tri dni. Vsled tega so močno narasle vode. Podkorenem je Sava prišla na cesto. Potem se je tu pa tam spreletelo za par ur, za cel dan pa se ni zvedrilo do današnjega dneva. Danes pa je tako, da še ne vem takega. Sava je skoro povsodi preplavila breg, da so od Podkorena dalje proti Kranjski Gori in mimo nje pod vodo skoro vse njive, kar jih je ob bregu. Kar čudno je gledati umazane Savine valove valiti se po njivah in travnikih. V več krajih stojé cela jezera. Istotako je v Ratečah, kjer so travniki pod vasjo do železnice vsi pod vodo. Jednako je tudi na Koroškem. Zilica in Zila sta silno veliki. Tudi po polji v mnogih krajih drvi voda, kakor velika reka. Na mnogih krajih je vse preplavljeno. Škoda bo velika. — Zanesi nam, zanesi Bog, — Otmi nas rev, otmi nadlog!

(Tat v trnovski cerkvi) je poskušal včeraj popoldne odpreti skrinjice za denar. Toda zalctili so

ga ljudje še o pravem času. Pri njem so našli nož in škarje.

(Ponesrečil) se je v Bitenčevem robu pri Davči pri plavljenju hlodov po Zali 33 letni posestnik T. Subic. Našli so ga mrtvega z razbito glavo. — Vtonil je 13 letni pastir Jan. Zupan na Visokem pri Kranju, ko je gredoč po brvi padel v vodo.

(Iz Podbrezj) 20. okt. Bistrica silno narasča. Odtrgala in odnesla je dva mosta, cele smreke, jelše in jagujeta s sabo vali. Grozno je gledati to silno in divje šumečo vodo.

(Dostavek.) K poročilu o zboru logaške kmetijske podružnice dostavimo, da sta bila v odbor poleg že imenovanih izvoljena tudi gg. T. Tolazzi in M. Petrič, posestnika v Dol. Logatecu.

(Razpisano) je na meščanski šoli v Krškem mesto za četrtega učitelja za zgodovinsko-jezikovno stroko z letno plačo 800 fl. in starostnimi dokladi. Prošnje do 15. decembra t. l. okraj. šolskemu svetu v Krškem.

* * *

(S Koroškega) 19. oktobra: Veliko nadlogo nam čela skrajno neugodno vreme zadnjega časa. Poljski pridelki so na mnogih krajih uničeni. Vode, zlasti Zila in Drava so močno narasle, odnesle več mostov in napravile precej škode. — Beljak se kaže čim bolj v nasprotni luči. Tam je prišel sedaj prvi soc. demokrat na Koroškem v mestni zbor. Tudi pridobitev, ka-li?! V istem slavnem gnezdu je prodal mestni zbor prej katoliško minoritsko cerkev protestantom, da iz nje napravijo protestantski tempelj ter ustanove v Beljaku nov pastorat. — V nedeljo, dne 11. oktobra so slovesno odprli novi most čez Dravo pri Lipici. Pred uradno slavnostjo je č. gosp. župnik iz Rude blagoslovil most. Ljudstva se je zbralo na tisoče iz bližnje, pa tudi iz daljne okolice. Ob 2. uri je prišla lepa vrsta gostov, mej njimi g. dež. predsednik z gospo, gg. Hillinger, okr. glavar Kreuter itd. Č. gosp. župnik Volačnik je pozdravil goste v imenu prebivalstva; pliberški Metnic je prebral nek govor o potrebi novega mostu. Govorili so še gg. poštar Rošer, dež. predsednik in Hillinger o potrebi in pomenu novega mostu. Zadnji je pripovedoval, kako so nastale lipiške fužine in kako se je zidal most. Pri Cipušu je bila na to slavnostna pojedina. — Veliko delo se je dovršilo z novim mostom, ker je promet zdaj zelo olajšan. Največ dobička upajo imeti od mosta Pliberčani; marsikateri kmet pa, ki mora donášati velike doklade za most, se praska za ušesi, ko premišljuje, odkod vzeti denar za drago stavbo. Dobrotta bode most za naš kraj, a našega blagostanja ne bode mogel povzdigniti! Fužine stojijo, kmetski stan hira, in skrbij za bodočnost mu ne more tudi pregnati šumno veselje pri otvoritvi mosta.

(S Koroškega), dne 20. okt. Znamenje našega časa so tudi mnogi samomori. Posebno zadnje dni so časniki veliko poročali o samomorih. V Prevaljah se je zastrupil apotekar Ant. Huber; v Soteski ob Celovcu se je obesil 54 letni hlapec Gr. Majrič iz Libuč; v Vajdeku se je ssm usmrtil posestnik J. Zerza, v Strasburgu pa 60 letni hlapec K. Kaučič. Nagle smrti je umrl v Celovcu 70 letni B. Peheim. Ko je hotel zjutraj k sveti maši, zgrudil se je čez stopnice in obležal mrtev. Dne 14. t. m. je umrl v Celovcu nagle smrti gosp. Jož. Schluet, bližnji sorodnik rajnega velikovškega dekana Schlueta. Na vitez čisto zdrav, je v svoji sobi padel mrtev na tla.

(Nov semenj.) Občina Velenje je dobila dovoljenje, da sme vsako leto dne 24. oktobra imeti semenj.

(Požari.) Posestniku Fr. Kušarju v Kotu je te dni, kakor se iz Celja poroča, pogorelo gospodarsko poslopje z vsemi pridelki; škode je do 1000 glđ. — V tovarni za olje Jos. Wertheimerja na Zidanem Mostu se je unela piljevina; ogenj je uničil naprave za čiščenje. Škode je nad 2000 glđ.

(Z Reke.) V soboto popoldne odšel je v Senj presv. g. biskup in v nedeljo popoldne pa bivši guverner grof Lud. Batthyany. V četrtek opravil je presv. gospod pont. mašo za pok. župnika Bedinija. Obiskal je potem neke zavode v Reki in na Sušaku. Bil je mej drugim tudi v reški bolnišnici, kjer je maševal in obiskal tam — radi očesne operacije boravečega ljubljenelega kapuc. guardijana P. A. Na Sušaku ogledal je novo gimnazijo in ljudske šole, kjer je dal 2 učence in dve učenke vpisati v društvo sv. Jeronima. Sprejela sta ga tam okrajni predstojnik in občinski načelnik z drugimi veljaki. Ko je v soboto odbajal, čakal ga je pri parobrodu mestni

župan in kapitelj z mnogobrojnim svečenstvom. Ostal je en dan dlje v mestu, da se je poslovil z bivšim guvernerjem. Birmancev je imel nekaj čez 2000. — V soboto poslavljaj se je tudi odstopivši guverner prav srčno z mestnim poglavarstvom in drugimi oblastmi. Kakor znano, odstopil je zaradi nespornostnosti s fin. ministrom v zadevi neke banke — ako ni še kaj drugih vzrokov za tem. Odšel je prej, kakor se je preselil v novo palačo, kjer se je lani pri zidanju zgodila tako strašna nesreča.

(Iz Rima.) 19. oktobra. [Vatikanska kronika.] Prihodnje leto se bode obhajala 25letnica, odkar so sveti oče vstopili v tretji red sv. Frančiška dne 26. maja 1872, in v Veroni se že delajo priprave, da se bode ta vesela obletnica obhajala kolikor mogoče slovesno. — Sveti oče Leon XIII. so s posebnim pismom »breve« odlikovali mesto Este, katero leži med Padovo in Rovigo, ko so tamosnjo baziliko sv. Tekle povzdignili do časti opatiije ter dovolili, da začasni veliki duhoven (arciprete) se sme posluževati mitre in škofove palice v padovanski škofiji. — Na pismo, s katerim so sveti oče častitali kraljici Viktoriji k šestdesetletnici njenega vladanja, je kraljica lastnoročno odgovorila. Zahvalila se je za čestitanje ter zagotovila popolno prostost katoličanom, katerih zvestoba do vladne hiše pohvalno priznava. — Med mnogimi drugimi, katere so sveti oče v pretečenem tednu v zaslisanju sprejeli, so bili tudi: Nj. prevzvišenost kardinal Agliardi, msgr. Thoma, nadškof monakovski in msgr. Schork, nadškof iz Bamberg. — Msgr. Mola, škof iz Fodžije (Foggia) in č. p. Mola, jezuit, oba unuka umrlega kardinala De Ruggero, sta izročila papežu prelepi križ, katerega je ranjki v oporoki zapustil sv. očetu.

(Umrli) je v ponedeljek znani hrvatski pisatelj, akademik in profesor Šime Ljubić. Rodil se je leta 1822. v Starem Gradu na otoku Hvaru. Gimnazijo, filozofijo in bogoslovje je dovršil v Dubrovniku, Spljetu in Zadru. Uže kot bogoslovec je objavljaj narodne povesti v »Zori dalmatinski« in »Dalmaciji« ter se marljivo pečal z arheologijo. L. 1855. je šel na Dunaj ter dve leti poslušal predavanja profesorja Jägra in Miklošiča, leta 1857. je postal učitelj na gimnaziji v Spljetu. Ljubić je napisal nepregledno vrsto zgodovinskih razprav, katere je izdala jugoslovanska akademija. Služboval je pozneje v Osjeku in na Reki.

(Južna železnica) ima letos dobro »letino«. Ze trikrat je imela letos v enem tednu nad milijon dohodkov.

(Dar ruskega carja črnogorski kneginji Heleni.) Povodom poroke črnogorske kneginje Helene z italijanskim prestolonaslednikom je ruski car daroval nevesti jeden milijon rubljev in diadem vreden dva milijona frankov.

(Armade evropskih velesil.) Ker se ravno sedaj mnogo piše o rusko-francoski zvezi, je zanimivo vedeti, kako močne so armade trozveznih držav in rusko-francoska. Rusija je leta 1890 vpeljala občno vojaško dolžnost ter ima stalne armade 892.000 mōž. Po vojnem zakonu ima Rusija za vojno sposobnih ljudij 13 in pol milijona, na prvi poziv pa more brez domobranstva in črne vojske postaviti na bojišče 2,575.000 mōž, Francija pa 2,200.000. Nasprotno pa postavi na bojišče Nemčija 2,365.000, Avstrija 1,590.000 in Italija 935.000. Tu pa treba pripomniti, da je vojna moč pojedinih držav v tesni zvezi z denarnimi sredstvi, kajti sicer je armada le na papirju. Iz gorenjih številok pa je razvidno, da sta ruska in francoska armada v ravnotežju z armadami zveznih držav.

(S turškega dvora.) »Frankf. Ztg.« poroča, da turški sultan išče za svojega najstarejšega sina Selima soprogo v evropskih vladarskih hišah, da svoji hiši zagotovi dedno pravico do carskega prestola. Soproga bi ostala krščanska in vsi otroci iz tega zakona bi bili krščani, izvzemši prvorojenca, ki bi moral biti mohamedanec. Isti list dostavlja, da se govori o bavarski princesinji Adelgundi, katero bode zasnubil turški sultan. Čudne stvari se čujejo s turškega dvora!

Društva.

(Podružnica slovenskega planinskega društva v Radovljici.) Vabilo k

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

besedi, katero priredi podružnica slov. planinskega društva v Radovljici v nedeljo, dne 25. oktobra t. l. v prostorih gospe Kliaarjeve s sledečim vspeodom: 1. Potopisna črtica: Iz Belgrada v Odeso. predava g. Ljudevit Stiasny. 2. Petje, pri katerem sodeljuje slavni kvartet gg.: Fr. Bus. Jos. Ažman, Janko Pianecki in Ig. Rozman. 3. Prosta zabava. Vstopnina 1 krono. Začetek ob polu 4. uri popoldne. — K obilni udeležbi uljuduo vabi odbor.

Telegrami.

Dunaj, 21. oktobra. Povodom današnje slavnosti srebrne poroke je prejel ministerski predsednik grof Badeni zelo laskavo brzojavno čestitko od presvet. cesarja iz Budimpešte. Veliko število ministerijalnih uradnikov mu je izrazilo svoja voščila.

Dunaj, 21. oktobra. »Pol. Corr.« poroča, da je podelil presvetli cesar svetniku pri francoskem poslaništvu na Dunaju, Le Marchandu, komturni križ Fran-Josipovega reda.

Dunaj, 21. oktobra. Pod predsedstvom načelnika dr. Russa in v navzočnosti finančnega ministra Bilinskega je vsprejel pododsek v večerajšnji seji vse od vlade predlagane točke v investicijski proračun brez spremembe. Nasprotno se je pa vsprejel predlog dr. Russa, naj se uvrsté v ta proračun tudi vse točke rednega budgeta, tičočé se grajenja državnih železnic.

Celoveo, 21. oktobra. Vsled dolgotrajnega deževja dohajajo iz zgornjega dela Koroškega nova poročila o škodah, provzročenihs vsled povodnji. Zila in Drava naraščata še vedno in poplavljata veliko polja.

Budimpešta, 21. oktobra. V navzočnosti cesarjevi se je vzdal večeraj sklepni kamen v novo justično palačo.

Bari, 21. oktobra. Parnik »Savoya« je priplul v tukajšnjo luko med gromenjem topičev, sviranjem godbe in navdušenimi »evviva«-klici. Italijanski kralj je odbral generala Ponzona in majorja Pallavicino za častno službo pri knezu Nikolaju.

Cetinje, 21. oktobra. »Glas črnogorska« poroča, da je podaril sultan knezu Nikolaju velik parnik, ki bo dodelan prihodnjo pomlad.

Belgrad, 21. oktobra. Garašanin dospe prihodnji petek sem, da prevzame predsedstvo skupščine. Opozicijska liberalna frakcija se posvetuje glede izstopa iz skupščine.

Wiesbaden, 21. oktobra. Car Nikolaj, veliki knez Sergij in veliki vojvoda hesenski so dospeli na tukajšnji kolodvor večeraj ob 12. uri 40 minut. Cesar Viljem je carja vsprejel najpristrčneje. Vladarja sta se ločila po preteku dveh ur.

Pariz, 21. oktobra. Ruski poslanik izjavlja nasproti poročilom nekaterih listov, da bo odzvan poslanik baron Mohrenheim, da je to popolno neosnovano. Tudi je popolno neosnovano, da bi bil Mohrenheim svetoval carju, naj ne potuje v Pariz.

Rim, 21. oktobra. »Agencia Stefani« poroča iz Masave; Zagotavlja se, da dospe monsignor Makario v spremstvu zdravnika Madija in desetnika Bardarosse, katera je Menelik oprostil, koncem tega meseca v Gubuti.

Rim, 21. oktobra. Vsled dolgotrajnega deževja je reka Tibera znova zdatno narasla. Veliko polja ob njenem obrežju je poplavljenega.

Lizbona, 21. oktobra. Kraljica Amalija je odpotovala večeraj popoldne v Pariz, od koder se poda potem na Dunaj, da se vdeleži poroke vojvode orleanskega.

Preizkusili in priporočili

so sloviti vseučilišni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkujoča, želodec krepčujoča, slast in prebavljenje pospešujoča in telo odpirajoča sredstvo. — Stekleničica velja 10 kr. 121 (50-35) 1

Umrli so:

18. oktobra. Pio Marko Bernard, trgovčev sin, 1 mesec, Florjanske ulice 3, željustni krč. — Marija Jakopič, šivilja, 16 let, Pred konjušnico 4, jetika.

19. oktobra. Ana Ham, mesarja žena, 32 let, Gruberjeve ulice 9, legar.

V hiralnici:

18. oktobra. Jožefa Suša, delavka, 24 let, jetika.

19. oktobra. Franc Plevel, gostač, 65 let, vsled raka.

V deželni bolnišnici v Vodmatu:

8. oktobra. Ivan Strajner, samski sollicitator, 56 let, zamastenje srca in jeter. — Ivan Šajnič, kajzarja sin, 12 let, peritonitis tuberc.

9. oktobra. Ivan Zupančič, samski duinar, 60 let, rak v želodec.

10. oktobra. Anton Brolih, oženjen pisar, 53 let, kronična plućnica. — Ivan Kozirnik, otrok, 1 mesec, splošna oslabeledost.

12. oktobra. Ferdinand Smrtnik, oženjen delavec, 66 let, rak v požiralniku. — Blaž Lukaneč, oženjen gostač, 56 let, plućna jetika.

14. oktobra. Marija Grimšič, samska gostija, 79 let, starostna oslabeledost.

15. oktobra. Marija Papež, mizarja hči, 5 let, plućnica.

17. oktobra. Matevž Bohine, samski ubožec, 49 let, jetika.

19. oktobra. Marija Borštnik, kajzarja hči, 22 let, jetika.

Tujci.

18. oktobra.

Pri **Slonu**: Petteg, Weiser, Singer, Brauchbar, Hausner, Kohn z Dunaja. — Freund iz Prage. — Hausbrandt, Congliano, Maasburg, Homatis iz Trsta. — Brunert iz Berolina. — Kaufmann iz Zagreba. — Pollak iz Boglara. — Kavčič iz Linca. — Prijatelj iz Strug. — Hofbauer iz Gornjega Grada.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
20	9. zvečer	725.8	11.5	sr. jug	jasno	
21	7. zjutraj	729.8	8.5	sr. sever	poloblačno	12.3
	2. popol.	730.5	9.5	sr. sszah.	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 9.7°, za 0.2° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7.80	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	6.20	Surovo maslo, "	— 70
Ječmen, "	5.50	Jajce, jedno, "	— 3
Oves, "	6.50	Mleko, liter, "	— 10
Ajda, "	8.40	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, "	6.80	Telečje, "	— 62
Koruza, "	5.15	Svinjsko, "	— 62
Krompir, "	2.20	Koštrunovo, "	— 36
Leča, hktl.	10	Piščanec, "	— 45
Grah, "	10	Golob, "	— 15
Fižol, "	9	Seno, 100 kgr.	2.40
Maslo, kgr.	— 90	Slama, 100	1.80
Mast, "	— 74	Drva trda, 4 kub.m.	7.20
Špeh svež, "	— 72	" mehka, 4 " "	5

Citralci

dobé brezplačno jeden napev za citre in moj novi katalog muzikalij, če mi pošljejo svoj naslov.

710 2-2 Julij Neukirchner, Görkau, Češko.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 80 kr., za dijake 50 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, III, 31.

LUDOVIK BOROVIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na e. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-5

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

i Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Schelhammer & Schattera

zmožen opravljati cerkvena opravila, išče službe. — Oferti naj se pošiljajo pod št. 40. poste restante Hrastnik.

Jedino pravi angl. balzam

(Tinctura balsamica)
lekarja

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in priporočeni od
zdravstvenih oblastev.

Najstarejše, najpristnejše,
najreelnejše in najceneje
domače zdravilo.

Uteši kašelj, prežene no-
tranje in zunanje boleti, pro-
vzročuje lahko odvajanje in
odpravi zobobol, ozeblino in otek-

line itd. Pristen in neponarejen je ta balzam le tedaj, ako je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“ v Pregradi**, in ako nosi vsaka steklenica zeleno etiketo s popolno jednako varstveno znamko, kakor tukaj zgoraj. Pazite vedno na to varstveno znamko! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravga balzama zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah in ravno tako vse prekupce ponarejevanj. Spričevalo izvedencev vis. k. vlade (št. 5782 B, 6108) pravi glasom analitičnega izreka, da moj izdelek ne hrani v sebi nikakih prepovedanih ali zdravju škodljivih snovi. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franco vsake avstro-ogerske poštne posteje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštneemu povzetju. 524 20-13

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Enchiridion Liturgicum in usum Cleri-
corum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit
Jos. Erker. Cena 1 gld. 50 kr.
Koledar katol. tiskovnega društva
za 1897, lepo vezan, s svinčnikom, priporočen
zlasti gg. katehetom zaradi „Imenika učencev in
učenk“. Cena neudom 1 gld. 20 kr.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Ravnokar je izšel

X. zvezek

Kalan: Povesti.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Dobiva se v **Katoliški Bukvarni in Tiskarni**. —
Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega in drugega.

St. 52.043.

Razglas.

708 3-2

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za l. 1897

1. mestnega zaklada,
2. mestnega ubožnega zaklada,
3. meščansko-bolničnega zaklada in
4. ustanovnega zaklada

že sestavljeni in bodo od 15. do 31. t. m. razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu na vpogled, da vsak lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 15. oktobra 1896.

Prečastito duhovščino in slavno občinstvo najuljudneje obveščam, da sem zopet otvoril

krojaški obrt

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 3

kjer bodem vsprejemal naročila spadajoča v mojo stroko in je vestno, pošteno in natančno izvrševal.

duhovniško civilno obleko, talarje itd.

zagotavljajoč točno, ceno postržbo in uporabo trpežnega, zanesljivega blaga.

Zahvaljujoč se za doslej mi izkazano naklonjenost, prosim, da se mi ista ohrani tudi v bodoče. — Vsa naročila, tudi pismena, naj se naslavlja na moj naslov in Ljubljano.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster.

550 19-9

Dunajska borza.

Dné 21. oktobra.		Dné 20. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld. 196 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	143 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140
Skupni državni dolg v srebru	101	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 25	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18
Avstrijska zlata renta 4%	121 75	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190	Rudolfove srečke, 10 gld.	23
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	101 20	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	Salmove srečke, 40 gld.	70
Ogerska zlata renta 4%	121 45	Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 50	St. Genois srečke, 40 gld.	71 25
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	99 10	Dunavske vravnave srečke 5%	130	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	943	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 75	Ljubljanske srečke	22 75
Kreditne delnice, 160 gld.	366 50	Posojilo goriškega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154
London vista	119 90	4% kranjsko deželno posojilo	98 25	Akcije Ferdinandove seve. železn., 1000 gl. st. v.	3395
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 82	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 45	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	420
20 mark	11 76	Priporitetne obveznice državne železnice	222 25	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101 75
20 frankov (napoleonador)	9 53	južne železnice 3%	170 80	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	62
Italijanski bankovci	44 45	južne železnice 5%	128 40	Montanska družba avstr. plan.	84 60
C. kr. cekini	5 66	dolenjskih železnice 4%	99 50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	154
				Papirnih rubljev 100	127 75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanju, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.